

Waarnemingen begroting 2026

Algemeen beeld

Goed leesbaar, veel informatie (soms te?!)

Structureel en reëel evenwicht, mogelijke maatregelen geïnventariseerd

Wendbaarheid en weerbaarheid neemt af

De financiële positie van gemeente Groningen blijft kwetsbaar. Er wordt voldaan aan de streefwaarden van weerstandsvermogen en de belangrijkste kengetallen (conform de kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement). Wel daalt de weerstandsratio (verhouding beschikbaar/benodigd weerstandsvermogen) door het toegenomen risicoprofiel (mede) door de onzekerheden in het sociaal domein en de omvangrijke investeringen en gebiedsexploitaties. Ook de wendbaarheid van de begroting staat onder druk door de benodigde financiering voor de investeringsagenda; de netto schuldquote stijgt naar de signaalwaarde 'hoog'.

Wij adviseren de raad bij nieuwe investeringsbesluiten en opening/wijzigingen van grondexploitaties (ook via financiering aan de B.V.'s) zich goed rekenschap te geven van het risicoprofiel, de financieringsbehoefte en de effecten daarvan op de wendbaarheid en weerbaarheid van de begroting. Uitwerking door het college van verschillende (keuze) scenario's kan daarbij helpen.

Wijzigingen in begroting 2026

Meer pagina's (nu 377), begroting in 't kort waardevolle aanvulling

Leesbaarheid is verbeterd

Uitvoerige beschrijving activiteiten bij deelprogramma's en ook met betrekking tot 'waar gaat het geld naar toe'. Met name programma sociaal.

Concreetheid doelen en activiteiten kan nog beter

Meer indicatoren gekoppeld aan deelprogramma en samenhang is verbeterd

Informatiewaarde intensiveringen kan verbeteren met totaaloverzicht

De term 'bijna onontkoombaar' wordt gebruikt. Let op wat is wel en niet beïnvloedbaar.

Financieel perspectief

Financieel perspectief	2026	2027	2028	2029
Financieel meerjarenbeeld	20.845	21.719	12.184	7.919
Intensiveringen / opgaven	-26.873	-28.428	-19.282	-19.125
Strategische investeringsagenda	628	2.901	2.394	1.403
Dekkingsbronnen	5.728	5.726	6.307	6.336
Saldo financieel perspectief	328	1.917	1.603	-3.467

- Komende jaren **financieel sluitend**. Vanaf 2029 ontstaan structurele tekorten door korting gemeentefonds en taakstelling jeugdzorg.
- Het tekort in 2029 is nog niet onttrokken uit de Algemene Reserve, maar in het risicoprofiel opgenomen.
- T.a.v. jeugdzorg: inschatting is dat de volumegroei groter is dan de compensatie uit het gemeentefonds. De nabetaling van het Rijk wordt gebruikt om te tekort te dichten in afwachting van het 'zwaarder' wegende advies van commissie van Ark. In het voorjaar 2027 zal het Rijk hierover besluiten. Het risico hieromtrent is opgenomen in het benodigd weerstandsvermogen, mede hierdoor daalt het ratio weerstandsvermogen naar 132% vanaf 2028.
- De prijsaccres is gebaseerd op meicirculaire. Septembercirculaire blijkt lager dus hieruit volgt nog een correctie.
- Er is jaarlijks een €10 miljoen taakstelling ingerekend als flexibele begrotingsruimte voor onderbesteding.

Financiële kengetallen

De netto **schuldquote** loopt de komende jaren op naar 135,7% in 2029 (signaalwaarde hoog). Gecorrigeerd voor de uitgezette leningen (zoals naar Meerstad) komt de netto schuld quote uit op 118,5% in 2029.

Dit komt door met name door de omvang van de

- grondexploitaties
- materiele vaste activa (investeringen)

De schulden zullen in de komende jaren naar verwachting verder stijgen door de projecten van de investeringsagenda. Dit zal vervolgens een stijgend effect hebben op de netto schuldquote en daarbij op de wendbaarheid van uw begroting.

De **solvabiliteit** blijft de komende jaren laag (13% in 2026). Dit is een verbetering van 2% ten opzichte van de jaarrekening 2024 hoofdzakelijk door de toevoegingen aan de algemene reserve ter versterking van het eigen vermogen.

De **Belastingcapaciteit** is gedaald tov begroting 2025, maar blijft relatief hoog.

Begroting 2026 Kengetallen	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	111,2%	134,0%	130,0%	134,4%	135,2%	135,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	85,9%	110,3%	108,1%	113,7%	117,1%	118,5%
Solvabiliteitsratio	12,8%	10,9%	13,0%	13,1%	13,6%	13,9%
Structurele exploitatieruimte	3,8%	0,5%	0,9%	1,6%	1,4%	1,2%
Grondexploitatie excl. Meerstad, Stadshavens en Suikerzijde	1,8%	2,8%	2,6%	4,2%	3,9%	3,5%
Grondexploitatie incl. Meerstad, Stadshavens en Suikerzijde	25,0%	30,3%	32,1%	33,4%	33,4%	33,6%
Belastingcapaciteit	124,1%	124,0%	115,5%	115,5%	115,5%	115,5%

Weerbaarheid

De ratio weerstandsvermogen in 2026 zonder stille reserves is **103%**. Dit is voldoende. Door grote investeringen uit de strategische investeringsagenda (waarover nog besloten moet worden), zal het risicoprofiel **toenemen**. Deze risico's zijn nu dus nog niet zichtbaar in de financiële kengetallen.

Er is een structureel hoger risico opgenomen vanaf 2028 voor het sociaal domein / korting gemeentefonds (oplopend tot en met €25,9 miljoen in 2029).

Bij nieuwe projecten en activiteiten worden de effecten op weerstandsvermogen en kengetallen in beeld gebracht. Wij adviseren de raad hierbij scenario's voor te leggen met het opnemen van de effecten van deze (voorkeurs)besluiten.

(bedragen x 1.000 euro)	2026	2027	2028	2029
Beschikbare weerstandsvermogen (A)	189.862	194.142	197.713	201.092
Algemene Reserve/bestemmingsreserves	120.640	123.265	126.091	128.918
Overig weerstandsvermogen	69.222	70.878	71.623	72.174
Benodigde weerstandsvermogen (B)	117.647	123.713	149.731	152.289
Risico grondexploitatie * waarschijnlijkheidsfactor (90%)	56.790	55.800	55.980	54.360
Overige risico's * waarschijnlijkheidsfactor (90%)	60.857	67.913	93.751	97.929
Ratio weerstandsvermogen (A/B x 100%)	161%	157%	132%	132%
Verhouding reserves / benodigd weerstandsvermogen	103%	100%	84%	85%
Streefwaarde beschikbaar weerstandsvermogen, ten minste	100%	100%	100%	100%

Strategische investeringsagenda

In de begroting 2026 is een structurele financiële reservering opgenomen voor de strategische investeringsprojecten die op korte termijn gaan starten. De reservering is lang niet genoeg voor de uitvoering van de hele strategische investeringsagenda en op termijn is dan ook een verhoging van de reservering nodig (met name vanaf 2031).

In het hoofdstuk zijn de verschillende projecten duidelijk omschreven en de informatiewaarde vinden wij van een goed niveau.

De relatie die wordt gelegd met de financiële reservering is duidelijk toegelicht. Een belangrijk inzicht in deze paragraaf is het verschil tussen de incidentele en structurele kosten voor de komende jaren.

De incidentele opgave worden gedekt via de reserve ‘Sparen voor de toekomst’. Over de onttrekkingen worden in het kader resultaatbepaling en bestemming afspraken gemaakt.

We vragen aandacht voor de projectbeheersing, de juiste financiële verwerking met de mogelijk structurele impact en de informatiewaarde met scenario’s aan de raad.

Financiële reservering SIA begroting	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1 Nieuw muziekcentrum*	-530	-743	-462	-647	-749	-616
2 Gebiedsontwikkeling Kardinges - structureel	0	0	-312	-361	-685	-1.023
3 Martiniplaza*	-1.243	-1.322	-1.354	-1.365	-1.256	-1.245
4 Museum aan de A - structureel	-618	-766	-870	-1.207	-1.207	-1.207
5 Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed - structureel	0	0	-1.060	-1.462	-1.775	-1.775
6 Warmtenet	-686	-836	-966	-1.054	-1.106	-1.106
7 Zonnepark Meerstad Noord - structureel	-65	-335	-769	-1.131	-1.425	-1.719
8 Gebiedsontwikkeling Stationsgebied - structureel	0	0	0	-263	-263	-263
9 Meerstad (herijking masterplan) - structureel	-225	-675	-1.350	-2.025	-2.700	-3.150
10 Masterplan sportvoorzieningen*	-355	-1.272	-3.061	-4.460	-8.605	-12.115
11 Gemeentelijk ontwikkelbedrijf	-150	-150	-150	-150	-150	-150
12 Meerjarenvervangingsplan openbare ruimte	0	0	-30	-823	-1.558	-2.190
13 Wijkposten Stadsbeheer*	0	0	0	-626	-626	-626
Rentebuffer voor hogere marktrente	-500	-1.000	-1.900	-2.700	-3.500	-4.300
Totaal financiële reservering SIA	-4.372	-7.099	-12.284	-18.275	-25.605	-31.485

Incidentele opgave SIA	2026	2027	2028
Gebiedsontwikkeling Kardinges			
Voorlopig tekort gebiedsontwikkeling			-21.000
Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed			
Vorbereidingskosten	-1.195	-1.510	
Zonnepark Meerstad Noord			
Voorlopig tekort businesscase			-2.823
Gebiedsontwikkeling Stationsgebied			
Voorlopig tekort gebiedsontwikkeling			
Tijdelijke inrichting noordzijde			-500
Gebiedsontwikkeling Meerstad			
Voorlopig tekort gebiedsontwikkeling			
Totaal incidentele opgave	-1.695	-25.333	0

Klimaatparagraaf

In de paragraaf is een uitwerking gedaan langs de lijnen van klimaatmitigatie, warmtetransitie, circulariteit en klimaatadaptatie. De paragraaf zal de komende jaren verder worden ontwikkeld. Het is positief dat de gemeente hier meer aandacht aan besteedt en een totaalbeeld wil bieden.

Maak het nog smarter en gebruik indicatoren per thema.

Voorbeeld: 'We gaan meer inzetten op waterstofvoertuigen die als zodanig worden gemaakt'. Hierdoor is het lastig om het overzicht te behouden en om de doelstellingen (streefwaarden), de daaraan gekoppelde activiteiten en met name de realisatie tot en met heden eruit te halen

Maak een dubbele materialiteitsanalyse (stakeholdersanalyse, komt binnenkort beschikbaar voor de sector)

Maatregelen specifiek voor de organisatie per pijler uitwerken (of apart zetten)

Klimaatrisico's zijn meegenomen bij weerstandsvermogen en toegelicht

